

Đakovačka bogoslovija
Svetkovina Bezgrješnog začeca BDM – 8. prosinca 2020.
Homilija Apostolskog nuncija

Ekselencije,
Poštovani rektore i odgojitelji,
Dragi bogoslovi,
Braćo i sestre!

Budući da sam planirao slaviti večeras još jednu Misu, nisam pripremio homiliju o svetkovini Marijinog Bezgrješnog Začeca, već jedno promišljanje o Božjem pozivu i o našem odgovoru na njega u svjetlu Evanđelja o Navještenju koje smo upravo čuli.

Bit će to malo dulje razmišljanje. To vam kažem da se pripremite. Trajat će oko 20 minuta. Podijelio sam ga u tri točke: razlučivanje - celibat - svećenički mentalitet.

Prvo. Razlučivanje.

Kao bogoslovi se trudite otkriti Božji plan o sebi. Time, dakle, pokazujete da niste neosjetljivi na Njegov poziv.

Ali kako ga uistinu prepoznati?

Nisam li kojim slučajem zalutao? Kako mogu biti siguran da je to zaista put koji je Bog zamislio za mene „prije stvaranja svijeta“, kako kaže drugo čitanje, ili „prije nego što sam oblikovan u majčinoj utrobi“, kao što kažu proroci, Izaija i Jeremija?

Jesam li posve slobodan u svom odgovoru ili sam od nekoga ili nečega uvjetovan?

Sve su to sasvim opravdana i potrebna pitanja.

Vi ste ovdje jer vjerujete da vas je Bog **pozvao u svećeništvo** ili barem razmišljate o toj mogućnosti.

Mislim da jedna stvar mora biti jasna: problem nije toliko u tome da otkrijete vlastiti poziv. Nikada nećete biti 100% sigurni što Bog od vas želi. Neće vam se pojaviti arkandeo Gabrijel, niti ćete primiti SMS poruku Vječnog Oca. Uvijek će ostati i neke sumnje.

No, mi imamo čvrsta uporišta. To su molitva, razmatranje Božje Riječi i, iznad svega, iskren dijalog s onima koji su ovdje kako bi vam pomogli u razlučivanju Božjeg plana, pažljivim razmatranjem okolnosti prošloga i sadašnjega života.

Ako im se otvorite, oni će vam pomoći da malo bolje razumijete ono što Bog želi od vas, iako u otajstvu Njegove ljubavi nikada nećemo imati znanstvene sigurnosti.

Budite, ipak, mirni: jer od nastojanja oko otkrivanja vlastitog poziva daleko je važnije staviti **Boga na prvo mjesto**.

Ako Bog nije na prvom mjestu, praktički je nemoguće razumjeti što On želi od nas, jer se neprestano izlažemo napasti da činimo ono što se nama sviđa, a ne više ono što On želi i na što nas poziva.

Naprotiv, ako se netko trudi staviti Boga na prvo mjesto, On ga vodi neslućenim i čudesnim putevima i da toga nije ni svjestan, Bog ostvaruje svoj plan nad nama. To se, naravno, odnosi na bilo koji put kojim je netko krenuo.

U nadi da će vam pomoći, ispričat ću vam što se meni dogodilo.

Nakon nekoliko godina provedenih u sjemeništu (u koje sam ušao kad sam imao samo 11, želio sam biti siguran da je svećeništvo uistinu ono što Bog želi od mene.

Imao sam tada 20-21 godinu i za sobom sam imao lijepi duhovni put. Već mi je tada bilo jasno da je najvažnije ljubiti Boga i da je način da mu pokažem svoju ljubav bilo upravo vršenje Njegove volje.

Ukratko, shvatio sam da na prvo mjesto moram staviti Boga, a **ne svećeništvo**.

Poznao sam tolike uzorne kršćane, počevši od svojih roditelja, tolike „svece iz susjedstva“, čak i mlade ljude kojima sam se divio i koji su mi bili poticaj. Pitao sam se, ali zašto nitko od njih ne razmišlja o tome da postane svećenik?

Zgrada sjemeništa moje biskupije prilično je velika za jednu malu biskupiju poput naše. Izgrađena je odmah nakon Koncila za smještaj stotinjak sjemeništara. Kad sam prešao u bogosloviju, ostali smo samo 2 bogoslova svih 5 godina teologije!

Kad sam se nedjeljom navečer vraćao s pastoralnih aktivnosti, bio sam sâm u toj ogromnoj, mračnoj zgradi - jer se moj drugi kolega vraćao ponedjeljkom ujutro zajedno s dečkima iz malog sjemeništa. Tada bi me obuzimala neka tjeskoba i pitao sam se: Zašto ja? Zašto samo ja? Je li moguće da Gospodin ne poziva nikoga drugoga? U župi sam upoznao mnogo mladih ljudi, boljih od mene, zašto nitko od njih ne pomišlja postati svećenik? Mogu li biti siguran da On upravo

mene poziva? Nisam li premlad ušao? Nisu li me možda uvjetovali moji roditelji? Možda župnik?

Tako sam s jedne strane tražio sigurnost, a s druge sam se strane, međutim, bojao pomisliti da bih morao napustiti bogosloviju.

Zašto me bilo strah? Jer sam znao da su se moji roditelji mnogo žrtvovali, i to ne samo financijski, kako bi mi omogućili studij. Bilo nas je 6 djece, 5 braće, od kojih sam ja bio najstariji, i sestra. Moj je otac bio jednostavan vrtlar s minimalnom plaćom.

Znao sam da dvije starije gospođe od svoje ušteđevine pomažu mojim roditeljima plaćati mjesečnu školarinu u bogosloviji. Ne bi li ih svojim izlaskom razočarao?

Zatim, župnik. On me je već vidio kao svećenika i ja sam bio njegov ponos: dolazim iz najmanje župe (oko 250 stanovnika) najmanje biskupije u Italiji (manje od 40 000 vjernika). Kakva bi njemu čast bila dočekati biskupa za svećeničko ređenje!

Iako, da budem iskren, nikada nisam osjetio nečiji pritisak. Te su mi misli jednostavno prolazile kroz glavu: s jedne strane strah da ću razočarati mnoge ljude, a s druge strane želja da vršim jedino Božju volju.

Napokon, jednog sam se dana ohrabrio i odlučio razgovarati o tome s duhovnikom: rekao sam samom sebi da nije važno što misle ljudi, već ono što Bog želi. Bio sam uvjeren da će mi moj duhovnik pokazati put. U svakom slučaju, ono što će mi reći uzet ću kao izraz Božje volje i zatim ću se, uz Božju pomoć, suočiti sa situacijom.

Nakon što sam mu iznio svoj nemir, mudri svećenik, koji je poslije oslijepio, ali koji je vidio u dubinu duše, rekao mi je otprilike ovo: „Budi miran, ako Gospodin ne želi da postaneš svećenik, on će ti to jasno dati do znanja, pa i dan prije ređenja. Nisi ovdje slučajno. Samo naprijed i nemoj više na to misliti. Neće te nazvati telefonom da ti kaže što želi od tebe.”

Meni su taj susret i te riječi bile oslobađajuće. Postao sam siguran da sam svoj život stavio u Božje ruke. Bio sam sretan jer sam Mu pokazao da sam spreman na sve kako bih izvršio ono što On želi od mene.

Nikada nisam pomislio da bi Bog imao toliko mašte! Nikad nisam ni pomišljao da ću imati čast predstavljati ništa manje nego Svetoga Oca u Iraku, Jordanu, na Kubi i sada u Hrvatskoj!

Potpuno predanje Njegovoj volji donosi divna i neočekivana iznenađenja.

Taj razgovor s duhovnikom smatram pomalo sličnim susretu Marije i arkandela Gabrijela. I ja sam rekao svoje: „Muža ne poznajem“, to jest izrazio sam svoj strah, a otišao sam od njega sa sigurnošću: „Ne boj se, Giorgio, Bog te ljubi od vječnosti. Kako onda možeš pomisliti da će te razočarati ako želiš činiti samo ono što On želi?“

Koje li sreće imati dobrog duhovnika!

Rekli su mi da je ova bogoslovija zadnjih desetljeća imala dva istaknuta i dobra duhovnika. Svaki je od njih bio oko 20 godina u toj službi. Prvi je pokojni monsinjor Ivan Šešo, kojega neki već vide kao Slugu Božjega. A drugi je naš suvremenik monsinjor Bože Radoš, biskup varaždinski.

Drugo. Poziv na celibat.

Nisam to odmah shvatio, no kasnije sam uvidio da je taj susret s duhovnikom bio trenutak u kojem sam također, slobodno, izabrao celibat: jer sam doista na prvo mjesto stavio Boga, spreman slobodno se odreći svega, čak i obitelji i potomstva.

Ovdje bih vam želio izreći nekoliko riječi upravo o celibatu, jer za nas, koji pripadamo Latinskoj Crkvi i želimo postati svećenici, to je nešto bitno.

Istina je da netko može biti svećenik i bez celibata, dovoljno je sjetiti se naše braće iz Istočnih Crkava, u kojima susrećemo izvrsne oženjene svećenike.

Crkva latinskoga obreda učinila je izbor, kojim se vrijedi podičiti: odlučila je primiti u svećeništvo samo one koji su u svom pozivu očitovali i poziv na celibat.

Iz toga proizlaze dva pitanja:

1. **Zašto** je Latinska Crkva odlučila za kandidate za svećeništvo odabrati samo one koji su pokazali da imaju poziv na celibat?
2. **Smije li to učiniti?** Može li se nekoga „prisiliti“ na celibat? Ako oženjena osoba osjeća poziv u svećeništvo, zašto bi se trebala toga odreći?

Prvo ću odgovoriti na drugo pitanje: **može li se nametnuti celibat?**

Kanon 247 § 1 Zakonika kanonskog prava kaže da je **celibat** „dar Božji“. Ako je to dar, onda se **ne može nametnuti**.

Možda to nije uvijek bilo jasno u našoj svećeničkoj formaciji, barem iz iskustva koje sam ja imao.

Često se smatra da bi netko postao svećenik, „mora“ prihvatiti celibat. Ali to tada postaje jaram koji se nameće i koji su u stanju nositi samo najkreposniji.

Otuda proizlaze mnogi problemi jer će netko biti prisiljen živjeti u celibatu nemajući tu milost, jer nema „dar Božji“.

Stoga ovo mora biti jasno: **poziv na celibat mora biti provjeren prije** predstavljanja za pripuštanje u svećeništvo. A ne obrnuto!

Što nam to govori? Govori nam da **svećeništvo „nije pravo“**, to je „poslanje“, služba, zadatak koji je Latinska Crkva odlučila povjeriti samo onima koji su očitovali i potvrdili da posjeduju „dar celibata“.

S ovog gledišta, čini mi se da nije ispravno govoriti o „pozivu“ na svećeništvo, kao što je to uobičajeno, već smatram da bi bilo bolje govoriti o „raspoloživosti“ za svećeništvo.

Celibat je, naprotiv, „pravo“ jer dolazi izravno od Boga, bez posredovanja Crkve.

Ukratko: celibat je poziv i stoga predstavlja pravo, svećeništvo je ministerij, odnosno služba koju mi povjerava Crkva, koja može postaviti preduvjete kao što je, na primjer, primjerena kulturološka priprema: ako netko ne položi ispite, ne biva pripušten svećeničkom ređenju. Stoga moram pokazati određenu predispoziciju (upravo tu predispoziciju obično nazivamo „pozivom u svećeništvo“).

Ovo što sam rekao objašnjava zašto Crkva, a to vrijedi i za Istočne Crkve, može uskratiti svećeništvo onima koji pokazuju „*duboko ukorijenjenu homoseksualnu sklonost ili podržavaju takozvanu gay kulturu*“, kao što to kaže naputak Kongregacije za katolički odgoj „*o kriterijima za profesionalno razlučivanje osoba s homoseksualnim sklonostima s obzirom na njihov prijem u sjemenište i svete redove*“ iz 2005. godine.

I provjera ove eventualne homoseksualne sklonosti također zahtijeva ozbiljno razlučivanje koje se mora obaviti iskreno i otvoreno, zajedno s vlastitim duhovnikom, uz pomoć dobrih psihologa i psihoanalitičara.

Ukratko, ponavljam još jednom: svećeništvo nije pravo. Kad bi bilo pravo, zapamtite dobro, i žene bi također trebale biti pripuštene, inače bi se radilo o diskriminaciji. Ne bismo mogli govoriti o jednakom dostojanstvu muškarca i žene! Budući da nije pravo, nitko to ne može svojatati. A ja, to jest Crkva, imam slobodu podijeliti ga onome kome želim.

Posljednje razmišljanje u vezi s ovim. Budite, međutim, pažljivi. Naime, kada netko osjeća poziv na život u celibatu i slobodno ga prihvati izričući, poput Marije, svoj FIAT, to ne znači da postaje „imun“.

Naš „da“ ovom „daru Božjem“ nije cjepivo! Iskušenja tijela ostaju, ali uz milost Božju (koja se hrani Božjom riječju i sakramentima), uz bratsku pomoć (duhovno vodstvo i zdrava prijateljstva) i osobno zalaganje (budnost i molitvu) neće biti nemoguće sačuvati ga jer Bog nikoga ne iskušava iznad njegovih vlastitih snaga (usp. 1 Kor 10,13).

Treće. Svećenički mentalitet

Oprostite ako iskušavam vašu strpljivost, ali mislim da je važno zaključiti sa završnim razmišljanjem.

I tako se vraćam na prvo pitanje: **Zašto je Latinska Crkva toliko ljubomorna na svoj izbor svećeničkog celibata?** I to unatoč pomanjkanju svećenika u mnogim dijelovima svijeta? Zašto je Papa nedavno potvrdio ovaj izbor, usprkos snažnim suprotnim pritiscima tijekom Sinode o Amazoniji?

Jer on želi naglasiti, čak i izvana, da svećenik djeluje kao *alter Christus*, drugi Krist.

Vi studirate filozofiju, zar ne? Sigurno ste se već dotakli i Descartesa? On je tražio princip na kojem će temeljiti istinu. Temeljna istina od koje se može krenuti, a koju nikakva sumnja ne može pobiti, pronašao ju je u poznatoj sintezi, koju je smatrao neospornom: „*Cogito, ergo sum*“, „Mislim, dakle jesam“.

Shvatio sam da ova rečenica može također poslužiti, uz malu preinaku, da izrazi temeljnu istinu o svećeniku: ***Cogito (sicut Christus), ergo sum (alter Christus)***, to jest, ako mislim (kao Isus), onda dakle jesam (drugi Isus).

Da biste bili svećenici, bitno je usvojiti Isusov mentalitet. Ali kako je to teško!

Više puta mi je bilo rečeno da moram imati Isusovo srce, voljeti poput njega, biti milosrdan poput njega. Tek sam kasnije shvatio da to nije dovoljno. Ako ne dođem do toga da razmišljam kao On, da imam njegov mentalitet, nikada neću moći reći da sam *alter Christus*.

Ako ljubim Isusovim srcem, mogu reći da se ponašam „*sicut Christus*“, ali samo ako razmišljam poput Isusa, mogu reći da sam uistinu „*alter Christus*“.

Jest, to je teško. Nije dovoljno „biti milosrdan“, potrebno je usvojiti „logiku milosrđa“, logiku okretanja drugog obraza, logiku blaženstava, logiku milosrdnog Oca, logiku pranja nogu, logiku sveopćeg suda: *Što god učiniste jednom od ove moje najmanje braće, meni učiniste!*

Možete postati svećenici, biti također vrlo cijenjeni od svojih župljana, primiti pohvale od Biskupa jer ste dobri organizatori, vješti propovjednici, neupitni

vođe, ali ako ne budete imati Isusov mentalitet, bit ćete samo crkveni „činovnici“, ali ne i pravi svećenici.

Imate još 1, 2, 3, 4 godine da se potrudite ući u Isusov mentalitet. Zadatak koji nikada neće završiti jer napast da se vratite razmišljanju na način na koji razmišlja svijet, uvijek je jaka.

Imali su je i učenici, koji su također pohađali bogosloviju u školi Učitelja kao što je Isus i željeli su prvo mjesto i tražili moć, toliko da ih je Isus morao šokirati tako što im je oprao noge dajući im primjer!

U ovom je svećenički mentalitet: biti ljudi u službi svima, oni koji svoje živote žrtvuju za druge.

Odabir celibata, kada je autentičan, odraz je života koji je u potpunosti darovan Bogu, u službi Božjeg naroda, baš poput Isusa koji nije imao ni kamena na koji bi naslonio glavu.

Celibat me potpuno suobličuje Kristu, u mislima i u djelovanju.

Često pomislim na oca obitelji koji noću ustaje da bude uz bolesno dijete kako bi se pobrinuo za njega, a sutradan mora ići na posao. On također žrtvuje svoj život za druge, i to još kako!

Svećenik, u celibatu, treba biti spreman isto to činiti svima, bez razlike, jer je pozvan biti otac svima koji se uvijek daruje. To je smisao svećeničkog celibata: biti što je moguće više, čak i vidljivo, *alter Christus* koji je položio svoj život za sve nas.

Ako ne živite u darivanju sebe, odabir celibata može biti ugodan izbor i tada postaje laž, kontradikcija. Koja sablazan kada je netko u celibatu i kada je egoist!

Nalazimo se u kapelici bogoslovije koja je posvećena Bezgrješnom Začecu Blažene Djevice Marije. Mnoge generacije svećenika su upravo u ovoj kapelici pod zaštitom Blažene Djevice Marije duhovno rasle, sazrijevale i došle do pune spremnosti da se potpuno stave u službu Krista kao svećenici.

Neka Marija i ovoj, kao i svim budućim generacijama bogoslova, kao dobra Majka pomogne da uspiju Boga staviti na prvo mjesto u svom životu i tako se osposobe da budu svećenici koji žive za druge.